

Asia: VN/31908/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit leikkaustoimintaa koskevista muutosehdotuksista (terveydenhuoltolaki 45 §)

-

Kommentit kiireellisen hoidon tarpeen arviota ja kiirevastaanottotoimintaa koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 1 ja 2 momentti)

-

Kommentit monierikoisalaisen ympärivuorokautisen päivystyksen keskittämistä koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 3-5 momentit ja voimaanpanolain 59 §:n kumoaminen)

-

Kommentit ympärivuorokautista perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystystä koskevista sääntelyehdoista (terveydenhuoltolain 51 §:n 6 momentti)

-

Mahdolliset muut hallituksen esitystä koskevat kommentit

-

Kommentit muista säädösmuutosehdoista

-

Kommentit esityksen vaikutusarvioista

-

Tiivistelmä annettavan lausunnon sisällöstä

Raahen kaupunki esittää lausuntonaan Raahen sairaalan ympärivuorokautisen päivystyksen puolesta seuraavaa:

Raaha on Pohjois-Pohjanmaan toiseksi suurin kaupunki Oulun jälkeen. Raahan sairaalan asema ympärivuorokautisen päivystyksen sairaalana turvaa alueen asukkaille ja asiakkaille nopeimman tavan päästä hoitoon sekä tarvittaessa jatkohoitoon yliopistolliseen sairaalaan. Lisäksi se varmistaa, etteivät raahelaiset vakavan sairauden sattuessa joudu ruuhkautuneen Oulun yliopistollisen sairaalan varaan.

Raahan seudun väestöpohja, asiakkaiden ja asukkaiden tarpeet sekä nykyinen kustannusrakenne oikeuttavat saamaan alueelle ympärivuorokautisen päivystyksen Raahan sairaalassa myös jatkossa.

Alueen ominaispiirteistä johtuva turvallisuus- ja varautumisenäkökulma:

Maakunnassa on alueen sijainnista, teollisuudesta (mm. SSAB ja Pohjolan Peruna) ja liikenteestä aiheutuvia riskejä. Yksi Suomen suurimmista satamista on Raahan satama, joka sijaitsee muutaman kilometrin päässä sairaalasta. Päätieverkko palvelee koko länsirannikon kuljetus- ja liikennetarpeita sekä valtakunnallista ja alueellista liikennettä. Tiestöllä ja raiteilla kulkee myös vaarallisten aineiden kuljetuksia. Riskit on tunnistettu myös useissa riskinarvioissa. Suuronnettomuuden riski alueella on merkittävä, joka edellyttää myös ympärivuorokautisen ja vahvan sairaanhoidon olemassaoloa. Lisäksi 8-tiellä kulkee lähes päivittäin erikoiskuljetuksia, jotka hidastavat liikennettä merkittävästi. Tämä osaltaan luo vaaratekijöitä, mutta myös hidastaa kuljetuksia Ouluun.

Osaavan henkilöstön saatavuus elintärkeää:

Osaava lääkäri- ja hoitohenkilökunta on jokaisen raahelaisen perusoikeus 24 tuntia jokaisena vuoden päivänä. Ympärivuorokautisen päivystyksen aseman myötä Raahan sairaala on myös jatkossa erikoislääkäreille houkutteleva erikoistumisen työpaikka. Päivystyksen aseman puuttuminen vaikeuttaa lääkäreiden saatavuutta Pohteen alueelle. Ympärivuorokautisen päivystyksen lakkaamisella olisi myös vaikutuksia sairaalan osastotoimintaan. Nämä muutokset vaikuttaisivat kuljetuskustannuksiin ja mahdollisesti muiden sairaaloiden kapasiteetin noston tarpeeseen, joka vastaavasti nostaisi Pohteen kustannuksia.

Taustaa:

- Raaha on lähes 24 000 asukkaan kaupunki. Asukkaita on laajalla alueella lähes tunnin ajomatkan päästä keskustasta. Raahan väestöstä on 27,7 % yli 65-vuotiaita, kun vastaava luku koko maassa on 23,4 %. Tilastokeskuksen mukaan viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana ikääntyneiden osuus Raahan väestöstä on kasvanut. Etenkin ikääntyneet tarvitsevat paljon apua eri osa-alueilla ja heidän inhimillinen ja lääketieteellinen hoitonsa vaarantuisi, jos Raahessa ei olisi nykyisen laajuista

päivystystä. Esimerkiksi aivoverenkiertohäiriöiden kohdalla seurausta olisivat esim. pidentynyt kuntoutumisaika, hankalammat jäännösoireet ja etenkin työikäisille hidastunut töihin paluu. Kevyempienkin päivystyspotilaiden, esim. pientraumojen hoito hankaloituisi merkittävästi.

- Akuuteissa asioissa digitalisaatiolla ja liikkuvilla palveluilla ei korvata päivystyspalveluita, sillä niihinkin tarvitaan henkilökuntaa. Myös liikkumiseen menee aikaa.

Muuta taustamateriaalia v. 2024:

- Tällä hetkellä Raahen päivystyksessä valmis lääketieteen lisensiaatti päivystää 24/7 ja lisäksi "kandivuoro" joka päivä klo 11.00 - 19.00. Yöpäivystyksen osalta kustannuksia muodostuu vain yhdestä lääkäristä ja 2 hoitajasta päivystyksessä sekä yöaikaisesta varalla olosta röntgenhoitajan osalta.
- Lääkäripäivystys yöajalla (klo 24.00 - 08.00) maksaa 1579,92€/yö ja tästä vuosikustannus (365 yötä) 576 670,80€ + 2,5 sairaanhoitajapalkkaa per yö eli karkeasti yhteensä 650000 €/vuosi. Yöaikaiset kustannukset on saman verran kuin 1,5 potilasta ambulanssilla Oys + päivystyspoliklinikakäynti + taksilla kotiin / per yö.
- Yöaikaisen päivystyksen loppuessa joudutaan vahvistamaan päiväaikaista työpanosta, joka taas nostaa päiväaikaisen päivystämisen kustannusta, jolloin yöpäivystyksen lakkauttamisella säästöjä ei saavuteta, vaikkakin kustannukset edellä olevassa esimerkissä jakautuu eri kustannuspaikoille; ensihoitoon, päivystyspoliklinikalle ja toistaiseksi Kelaan taksimatkan osalta (jatkossa tämäkin osuus tulee hyvinvointialueen kassasta).
- Yöaikaisen päivystyksen loppuminen vaikuttaisi osastotoimintoihin eli osastoilla ei enää samaisessa kunnossa olevia potilaita voisi hoitaa, vaan heidän hoitonsa täytyisi järjestää Oys:ssa. Tällöin kustannukset ovat huomattavasti suuremmat. Nykyisellään on päättäjille annettu informaatiossa vedottu siihen, ettei osastoilta tule paljon puheluita tai osastot ei aiheuta paljon käyntejä yöaikaisesti. Sitähän päivystäminen juuri tarkoittaaakin, päivystetään sen vuoksi, että se turvaa hoidon myös osastojen potilaille ja näin ollen voidaan hoitaa osastoilla sairaampia potilaita kuin yksiköissä, joissa lääkäripäivystystä ei ole joko lainkaan tai ainakaan yöaikaisesti. Nykyisen kuntoisia potilaita ei osastojen sairaanhoitajat/lähihoitajat voi ilman päivystävän lääkärin tukea tällä tontilla hoitaa eli osastojen potilasprofiili muuttuu oleellisesti, jos yöaikaista päivystystä ei ole.
- Hyvinvointialueen näkökulmasta tämä johtaa akuuttien potilaiden potilaspaikkojen vähentymiseen ja Oys:ssa joudutaan potilaat hoitamaan yhä pidemmälle, eikä jatkohoitoon siirtymisiä voida entiseen malliin tehdä. Osastohoito on Oys:ssa luonnollisesti huomattavasti kalliimpaa kuin

pienemmissä yksiköissä, eivätkä Oys potilaspaikat tahdo riittää nykyiselläänkään toiminnan tarpeisiin. Jatkohoitoon odottavia on Oys:ssa välillä 1,5 osaston verran jo nyt.

Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen sairaala turvaa alueen terveydenhoidon palvelut ja on tärkeässä roolissa koko maakunnan kilpailukyvyn varmistamisessa. Raahen kaupunki edellyttää, että ympärivuorokautinen päivystys jatkuu Raahessa myös tulevana vuosina.

Kommentit sosiaalipäivystystä koskevasta erillisestä muistiosta

-

Määttä Päivi
Raahen kaupunki